

คำบรรยายคดีของทนายพิทักษ์กัน

คำบรรยายเรื่องสุภาพจิต

เริ่มรายการ : ตอนที่ 10 วินาที

บรรยาย 1 : สวัสดิ์ศະ นศ. คำบรรยายที่นักศึกษาจะได้ฟังต่อไปนี้ เป็น คำบรรยายวิชาสุภาพจิตซึ่งได้แบ่งเป็น 3 เรื่องย่อยด้วยกัน เรื่องแรกคือ สุภาพจิต เรื่องที่สองคือปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติ ทางจิต และเรื่องสุดท้าย คือ เรื่องโรคจิต โรคประสาท

เมื่อกล่าวถึง "สุภาพจิต" นักศึกษาหลายคนคงเคยได้ยินมาบ้างแล้ว นักศึกษาทราบหรือไม่ว่า มีความหมายอย่างไร และเราจะบอกได้ว่าผู้ใดมี สุภาพจิตดี หรือไม่ดี ได้อย่างไร เพราะสุภาพจิตประเมินได้ยาก เราไม่สามารถวัดและประเมินความสมบูรณ์ของจิตฯได้โดยตรง แต่เราสามารถ ประเมินได้โดยทางอ้อม ดังนั้น เพื่อให้เข้าใจง่ายแก่การประเมินสุภาพจิต เรา จึงควรที่จะกำหนดเกณฑ์การประเมินไว้ เพื่อเป็นแนวทางการที่เราจะนำ มาปฏิบัติกรรมการแ่ส ดงลลททลทลทล

: ตอนที่ 5 วินาที

บรรยาย 2 : การเรียนเรื่องสุภาพจิตครั้งนี้ เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจ เนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้น ครูขอเสนอโครงเรื่อง เพื่อเป็นแนวทางการฟังคำ บรรยาย ดังนี้ละ

หัวข้อที่หนึ่ง จะกล่าวถึงความหมายของสุภาพจิตในแง่มุมต่าง ๆ กัน ความหมายของสุภาพจิต และลักษณะของบุคคลที่มีสุภาพจิตดี

หัวข้อที่สอง จะกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของงานสุภาพจิตในต่าง ประเทศและในประเทศไทย

หัวข้อที่สาม เป็นเรื่องขององค์กรที่เกี่ยวข้องกับงานสุภาพจิต และ บุคลากรที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานสุภาพจิต

หัวข้อที่สี่ เป็นเกณฑ์การพิจารณาความปกติและผิดปกติ ทางสุภาพจิต ซึ่งมีการกำหนดมาตรฐานเป็นเกณฑ์ และการตั้งทฤษฎีเพื่ออธิบายเป็นเกณฑ์

: ตอนที่ 5 วินาที

บรรพชา 3 : สำหรับการเรียนเรื่องสุขภาพจิตในครั้งนี้ ครูได้ตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ว่า เมื่อจบบทเรียนแล้วนักศึกษาคควรมีความสามารถดังนี้

ประการแรก คือ สามารถบอกความหมายของสุขภาพจิต สุขวิทยาจิต และ ลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีได้ถูกต้อง

ประการที่สอง คือ สามารถอธิบายภาพประวัติความเป็นมาของงานสุขภาพจิตในต่างประเทศ และในประเทศไทย ได้ถูกต้อง

ประการที่สาม คือ สามารถอธิบายและระบุองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับงานสุขภาพจิตและบุคลากรที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานสุขภาพจิตได้ถูกต้อง

ประการที่สี่ คือ สามารถอธิบายและยกตัวอย่างเกณฑ์การพิจารณาความปกติและผิดปกติของสุขภาพจิตได้ถูกต้อง

ต่อไปนี้จะ เป็นรายละเอียดของเนื้อเรื่องที่เราจะเรียนกันขอให้นักศึกษาทุกคนตั้งใจเรียนนะค่ะ

ดนตรี : 5 วินาที

บรรพชา 4 :

สุขภาพจิต หรือ Mental Health เป็นลักษณะที่มีความสำคัญอย่างยิ่งลักษณะหนึ่งของมนุษย์ ได้มีผู้ให้ความหมายของสุขภาพจิตแตกต่างกันไปหลายแนวคิดต่าง ๆ กัน ดังนี้

ศาสตราจารย์นายแพทย์แผน เสงสิงแก้ว ได้ให้ความหมายของคำว่า "สุขภาพจิต" ไว้ว่าเป็นสภาวะของชีวิตที่มีสุขภาพ และผู้มีสุขภาพจิตดี คือผู้ที่สามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างรวดเร็ว

หลวงวิเศษ แพทย์าคม ได้ให้ความหมายของคำว่า "สุขภาพจิต" ไว้ว่า คือ ความสามารถในการรักษามาตรฐานแห่งจิตได้ พร้อมกับส่งเสริมให้จิตใจมีความสุขความเจริญรุ่งเรืองขึ้น

คณะกรรมการสุขภาพจิตแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของคำว่า "สุขภาพจิต" ไว้ว่า เป็นสถานภาพของจิตใจที่สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข มีความสามารถในการแก้ปัญหาของตนเองในลักษณะที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความ เป็นจริงรวมทั้งอยู่ในขอบเขตอันดีงามตามขนบธรรมเนียม ประเพณี และ วัฒนธรรมของสังคม

องค์การอนามัยโลก ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า "สุขภาพจิต" ไว้ว่า เป็นความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและอารมณ์

นิเคल्ली (Nikelly) ได้ให้ความหมายของสุขภาพจิตในส่วนที่สัมพันธ์กับนักเรียน ดังต่อไปนี้ นักเรียนที่มีสุขภาพจิตสมบูรณ์เป็นบุคคลที่ยอมรับตนเองยอมรับทั้งในส่วนที่เด่น และข้อบกพร่องของตนเองพยายามแก้ปัญหาที่มาจากสิ่งที่เขาไม่ชอบให้เป็นประโยชน์มากที่สุด และพยายามให้ความก่อนแก่ส่วนบุคคลมา กัดขวางกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน พยายามดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายใน กนาศต มีบุคลิกภาพที่เหมาะสม มั่นคง มีการมองที่สมบูรณ์แก่ สามารถที่จะเผชิญต่อ สภาพความเป็นจริง รู้จักแยกแยะพฤติกรรมที่ถูกออกจากพฤติกรรมที่ผิด มีความรับผิดชอบที่ ดี มีพลังที่จะเผชิญต่อความขัดแย้งในใจของตนเอง ความขัดแย้ง ของความรู้สึกร่างกายของตนเอง ความขัดแย้งที่เกิดจากความดีลงการของตนเอง และ ประสิทธิภาพของสภาพแวดล้อม

ดังนั้นเราจะสรุปได้ว่า สุขภาพจิตเป็นสภาพจิตใจของบุคคลที่สามารถแก้ปัญหา สามารถปรับตัวและปรับจิตใจได้อย่างเหมาะสมกับสังคมและสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง

คนตรี : 5 วินาที

บรรพชา 5 :

สำหรับคำว่า สุขวิทยาจิต หรือ Mental Hygiene เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ศึกษาเกี่ยวกับสภาพจิตที่เป็นสุข การเสริมสร้างสุขภาพจิตให้สมบูรณ์ การป้องกัน และการบำบัดรักษาความผิดปกติทางจิตของมนุษย์ ตลอดจนทั้งการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ประสบปัญหาต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายจิตใจ และสภาพแวดล้อม ให้สามารถมีจิตอยู่อย่างมีความสุข และมีประสิทธิภาพ

นักศึกษาก็ได้ทราบความหมายของสุขภาพจิต และสุขวิทยาจิตไปแล้ว ต่อไปเราจะมาพิจารณาถึงลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี

ได้มีผู้อธิบายถึงลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีไว้หลายคนด้วยกัน ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้ คือ ผู้มีสุขภาพจิตดีจะมีลักษณะดังนี้

1. ไม่มีโรคทั้งทางร่างกายและจิตใจ
2. สามารถสร้างความสัมพันธ์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้
3. สามารถปรับตัวอยู่ในสังคม และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงให้พลที่อยู่ได้ หรือสามารถหาประโยชน์แก่ตนเอง และแก่ชุมชนได้ตามควรแก่สภาพของตน
4. สามารถรับจิตใจที่พอใจและมั่นคงได้ เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้น

ดนตรี : 5 วินาที

บรรพชา 6 :

นักศึกษาได้ทราบความหมาย และลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีไปแล้ว ต่อไปเราจะมาศึกษาถึงประวัติความเป็นมาของงานสุขภาพจิตในต่างประเทศและในประเทศไทย

ครูจะกล่าวถึงงานสุขภาพจิตในต่างประเทศก่อนนะค่ะ

งานสุขภาพจิตได้เริ่มต้นครั้งแรกภายใน ค.ศ. 1908 โดยนาย Clifford Beers ซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเยล ซึ่งเคยเป็นผู้ป่วยในโรงพยาบาลโรคจิต เขาได้เขียนหนังสือโดยเล่าถึงประสบการณ์ของตนเองที่อยู่ในโรงพยาบาลโรคจิต ชื่อ "A Mind That Found itself" เมื่อเขาลาการดีก็ขึ้นก็ได้คู่ที่ศตวรรษทางด้านสุขภาพจิต โดยจัดตั้งองค์การระดักรัฐและประเทศได้

สำหรับงานสุขภาพจิตในประเทศไทย ศาสตราจารย์นายแพทย์แผน
แสงสิงแก้ว เป็นผู้ริเริ่มงานสุขภาพจิตในประเทศไทย และได้มีการกำหนด
นโยบายสุขภาพจิตแห่งชาติขึ้น มีรายละเอียด ดังนี้คือ

1. การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิต และสุขภาพจิตของประชาชน
โดยเด็กและเยาวชน จะเป็นกลุ่มเป้าหมายอันดับแรก และตามด้วยกลุ่มผู้สูงอายุ
2. การป้องกันมิให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มขึ้น รวมทั้งมีการจัดการ
ทางสังคม เพื่อคลี่คลายปัญหาที่มีอยู่แล้ว
3. การปรับปรุงระบบการบริการรักษาพยาบาล และฟื้นฟูสมรรถภาพ
ผู้ป่วยโรคจิตเวช ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ โดยคำนึงถึงการส่งเสริม
สุขภาพจิตด้วยตนเองให้มากยิ่งขึ้น

เมื่อกล่าวถึงตอนนี้ นักศึกษาคงทราบและเข้าใจประวัติของงานสุขภาพจิต
และนโยบายสุขภาพจิตแห่งชาติแล้วนะค่ะ หัวข้อต่อไปเราจะมาศึกษาถึงองค์กร
และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานสุขภาพจิตกันค่ะ

ดนตรี : 5 นาที

บรรยาย 7 :

เนื่องจากบุคคลที่เกี่ยวข้องกับงานสุขภาพจิตมีความคิดเห็นที่
ตรงกันว่า การรักษาอาการป่วยทางจิตเวชที่หายขาดโดยสิ้นเชิงนั้น เป็นสิ่ง
ที่ทำได้ยากทั้งนี้ เพราะบุคลิกภาพที่เป็นปัญหาของบุคคลได้ก่อตัวมาเป็นระยะ
เวลานานจนยากต่อการแก้ไขบำบัด จึงเป็นการดีกว่าที่งานสุขภาพจิตจะมุ่ง
เน้นไปสู่อุปการป้องกัน จากแนวคิดนี้เองจึงทำให้เกิดการจัดตั้งคณิสัญชาภาพจิต
ส่วนกลาง และคณิสัญชาภาพจิตส่วนภูมิภาคโดยความช่วยเหลือจากกอง
สุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข คณิสัญชาภาพจิตเป็นหัวใจสำคัญในการ
ป้องกันปัญหาทางสุขภาพจิต บทบาทที่สำคัญคือ

1. รับผิดชอบปัญหาในระยะเริ่มแรก
2. รับผิดชอบในระยะเริ่มแรก
3. รับผิดชอบและให้ความปรึกษาแก่ผู้ที่มีปัญหาทางอารมณ์
4. เผยแพร่ความรู้ต่าง ๆ ในการป้องกันปัญหา
5. ช่วยส่งเสริมงานสุขภาพจิต เช่น ส่งเสริมสุขภาพจิตครูและนักเรียน

นอกจากคลินิกสุขภาพจิตแล้ว ยังมีสถานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลจิตเวช โรงพยาบาลประสาท โรงพยาบาลนิติจิตเวช ซึ่งเป็นโรงพยาบาลที่มีหน้าที่รักษาผู้ป่วยกระตาคิด ซึ่งได้รับการสงสัยว่ามีมูลเหตุมาจากความผิดปกติทางจิต รวมทั้งโรงพยาบาลทั่วไปตามจังหวัดต่าง ๆ ที่มีแผนกจิตเวช เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน

และเนื่องจากงานสุขภาพจิตเป็นงานที่มีความท้าทาย จึงมีความจำเป็นที่จะต้องได้รับความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่าย ที่สำคัญคือทีมบุคลากรทางสุขภาพจิต ซึ่งได้แก่

1. จิตแพทย์ จิตแพทย์เป็นผู้นำของทีมนักวิชาการทางสุขภาพจิตในการป้องกัน บำบัดและรักษาผู้ป่วยที่มีอาการทางจิต

2. นักจิตวิทยา นักจิตวิทยาเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสำรวจวิเคราะห์ ทดสอบผู้ป่วย ทดสอบบุคลิกภาพ รวมทั้งให้แกบทดสอบทางจิตวิทยาอื่น ๆ เช่น แบบทดสอบทางสติปัญญา เป็นต้น

3. นักสังคมสงเคราะห์จิตเวช หน้าที่สำคัญคือ การไปเยี่ยมบ้านผู้ป่วย สัมภาษณ์พ่อแม่หรือผู้ปกครองเด็ก หากมีกรณีที่จิตแพทย์ ต้องการวิเคราะห์และวินิจฉัยอาการ

4. พยาบาลจิตเวช ทำหน้าที่เป็นผู้ดูแลผู้ป่วยที่ต้องเข้ารับการรักษานในโรงพยาบาล

เมื่อแต่ละฝ่ายในทีมนักวิชาการสุขภาพจิตสามารถรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ในการทำงานของตนได้แล้ว ก็จะนำข้อมูลต่าง ๆ เหล่านี้มารวบรวมปรึกษาหารือกัน เพื่อทำการวินิจฉัย ค้นหาสาเหตุ และเสนอแนวทางการแก้ไข

ดนตรี : 5 วินาที

บรรยาย 8 :

ต่อไปจะกล่าวถึงเกณฑ์การพิจารณาความปกติและผิดปกติ

การพิจารณาว่าสิ่งใด "ปกติ" หรือ "ผิดปกติ" นั้น เราจำเป็นต้องมี

เกณฑ์การตัดสิน เพราะการลงความเห็นว่าบุคคล "ผิดปกติ" มีผลเสียหายแก่บุคคลนั้นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในวงการจิตเวช การลงความเห็นว่าวินิจฉัย

ว่าบุคคลมีความผิดปกติทางจิตใจและการมีผลต่อขนาดของเขาล่างมาก
ดังนั้นการจะลงความเห็นว่าบุคคลใดมีความผิดปกติจึงต้องมีหลักเกณฑ์ ซึ่งพอจะ
จำแนกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ

1. การกำหนดมาตรฐานเป็นเกณฑ์
2. การตั้งทฤษฎีเพื่ออธิบายพฤติกรรมที่ผิดปกติ

ครูจะกล่าวถึงการกำหนดมาตรฐานเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาก่อนจะ
การกำหนดมาตรฐานเป็นเกณฑ์ ได้แก่

1. การให้ตนเองเป็นมาตรฐาน คือการตัดสินโดยเอาความคิดเห็นส่วน
ตัว ทัศนคติ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเชื่อของตนเองเป็น
หลัก การตัดสินแบบนี้มีจุดอ่อนคือ ทัศนคติ ความคิด ค่านิยม ของเราเปลี่ยน
ไปตามประสบการณ์และการเรียนรู้ และทัศนคติ ความเชื่อค่านิยมของคน
แต่ละวัฒนธรรม แต่ละท้องถิ่นแตกต่างกันไม่มีมาตรฐานที่ตายตัว จึงทำให้สิ่ง
ที่วัดได้ไม่แน่นอน แต่เราอาจใช้หลักเกณฑ์นี้วัดคนในสังคมเดียวกันเราได้
แต่ต้องขจัดอคติของเราเสียก่อน

2. การให้กลุ่มเป็นมาตรฐาน คือการตัดสินโดยเอาความคิดเห็น
ทัศนคติ ค่านิยมของกลุ่มเป็นเกณฑ์สำหรับวัดผู้อื่น ถ้าใครที่ประพฤติผิดจากกลุ่ม
ก็ถือว่าเขาผิดปกติ ค่านิยมความคิดของกลุ่มเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา ดังนั้น
เราจะได้มาตรฐานที่ไม่คงที่เช่นเดียวกับการให้ตนเองเป็นมาตรฐาน

3. การให้สถิติเป็นมาตรฐาน คือการตัดสินโดยเอาความถี่ของ
พฤติกรรมเป็นเกณฑ์ ถ้าใครมีพฤติกรรมเช่นคนส่วนใหญ่ถือว่าปกติ หรือถ้ามี
พฤติกรรมที่ผิดจากคนส่วนใหญ่เป็นครั้งคราว เราก็จะดูความถี่ของการเกิด
พฤติกรรมผิดปกติ ถ้าความถี่สูงก็ถือว่าเขาผิดปกติแต่ถ้ามีเพียง 1-2 ครั้ง
ที่เขาประพฤติผิดจากคนกลุ่มใหญ่ก็ยังถือว่าเขาอยู่ในเกณฑ์ปกติได้

4. การให้วัฒนธรรมเป็นมาตรฐาน คือการตัดสินพฤติกรรมโดย
พิจารณาจากสิ่งที่คนส่วนใหญ่ยอมรับและปฏิบัติดีถือว่าสิ่งนั้นเป็นปกติ บุคคลใดที่
ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบที่คนส่วนใหญ่ปฏิบัติดีถือว่า เป็นผู้ผิดปกติ

เมื่อกล่าวถึงตอนนี้ นักศึกษาคงสามารถตอบคำถามได้แน่ๆ ว่า การกำหนดมาตรฐานเป็นเกณฑ์มีอะไรบ้าง ซึ่งในที่นี้มี ตนเอง, กลุ่ม, สกิด และวัฒนธรรม ในการกำหนดเป็นมาตรฐานเพื่อพิจารณาความปกติ หรือ ผิดปกติของบุคคล

ดนตรี : 5 วินาที

บรรยาย 9 :

หัวข้อต่อไป คือ การตั้งทฤษฎีเพื่ออธิบายเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา วิธีนี้เป็นวิธีใช้กันในกลุ่มบุคลากรผู้ประกอบวิชาชีพทางสาขาสุขภาพจิต การที่จะบอกว่าพฤติกรรมของคนใดคนหนึ่งปกติหรือผิดปกติ นั้น จะต้องบอกสาเหตุที่ทำให้เกิดความผิดปกติ นั้น ๆ ได้ด้วยทฤษฎีที่อธิบายความแปรปรวนของ พฤติกรรมมีหลายทฤษฎี คือ

1. ทฤษฎีการเกิดโรค เป็นการอธิบายสาเหตุของความแปรปรวนทางบุคลิกภาพที่เก่าแก่ที่สุด ตามทฤษฎีการเกิดโรคทางฝ่ายกายพบว่าสาเหตุของความเจ็บป่วยทางกายมีอยู่หลายอย่าง คือ

เกิดจากความผิดปกติที่มีมาแต่กำเนิด

เกิดจากความเสื่อม

เกิดจากตัวเชื้อโรค

เกิดจากเนื้องอก

เกิดจากกรรมพันธุ์

เกิดจากความแปรปรวนของฮอร์โมนในร่างกาย

และ เกิดจากสารพิษต่างๆ ที่สะสมในร่างกาย

แต่ต่อมาก็พบว่าทฤษฎีการเกิดโรคไม่สามารถจะใช้อธิบายผู้ป่วยที่มี

บุคลิกภาพแปรปรวนได้ทุกคน และขณะเดียวกันก็มีจิตแพทย์และนักจิตวิทยาที่กลุ่ม

หนึ่งคัดค้านไม่ยอมรับว่าบุคลิกภาพแปรปรวนหรือพฤติกรรมแปรปรวนนั้นเป็น "โรค"

2. ทฤษฎีกระบวนการทางจิตใจ

Freud ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาได้ศึกษาว่าพฤติกรรมที่แปรปรวนนั้นเป็นผลมาจากกระบวนการทางจิตใจส่วนที่ซ่อนเร้น คือเป็นผลการดำเนินงานของจิตใจระดับจิตไร้สำนึก ซึ่งบุคคลนั้นจะไม่มีโอกาสรู้ตัวเลย การแสดงออกของผู้ที่ถูกวินิจฉัยว่าเป็น "โรคจิต" นั้นเป็นผลของแรงกระตุ้นที่อยู่ภายใต้จิตไร้สำนึกที่ก่อตัวแก่งานจิตไร้สำนึก และเป็นความพยายามในระดัจิตไร้สำนึกในการที่จะจัดตั้งแก่งานนั้น เมื่อความพยายามเหล่านี้ไร้ผลก็เกิดอาการบุคลิกภาพแปรปรวน ปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดอาการเหล่านี้ ได้แก่พันธุกรรม การพัฒนาการ และการเรียนรู้

3. ทฤษฎีการเรียนรู้ อธิบายว่าพฤติกรรมหรือบุคลิกภาพแปรปรวนมาจากกตินั้น เป็นเพราะเขาสนองต่อภาวะความกดดันของชีวิต ซึ่งความกดดันนี้บุคคลนั้นไม่สามารถจัดออกไปจากวิถีชีวิตของตนได้อย่างน่าพึงพอใจ ความกดดันนี้มีหลายอย่าง เช่น

ภาวะความกดดันทางด้านร่างกาย เช่น ความร้อน แสง เสียง ที่ก่อให้เกิดภาวะไม่สบายทางร่างกาย และส่งผลรบกวนความสงบสุขทางจิตใจ

ภาวะกดดันทางจิตใจ

ภาวะความกดดันทางสังคม

ความกดดัน หรือ stress มีความหมายทางด้านจิตวิทยา 2 ความหมาย คือ ภาวะอารมณ์ไม่สมดุลที่บุคคลประสบ และสิ่งกระตุ้นที่คุกคามต่อสวัสดิภาพทางกายและทางใจของบุคคล ก่อให้เกิดความไม่สบายใจ และเป็นเหตุให้มีพฤติกรรมแปรปรวนในที่สุด

การพิจารณาว่าสิ่งใดกดดันหรือผิดปกติ จำเป็นต้องมีหลักเกณฑ์ เพราะถ้าไม่มีหลักเกณฑ์คนส่วนใหญ่จะทำให้ตนเองเป็นหลักในการวัดโดยการให้ทัศนคติความเชื่อ และ ค่านิยมของตนเองเป็นเครื่องวัดตัดสินซึ่งทำให้เราไม่สามารถหาข้อสรุปได้ เพราะถ้าบุคคลมี แนวคิด ทัศนคติ ความเชื่อ และค่านิยมต่างกัน การตัดสินพฤติกรรมจะผิดพลาดได้ เราจำเป็นต้องอาศัยทฤษฎีต่างๆ มาพิจารณาร่วมกัน

ขอจบคำบรรยายเพียงแค่นี้ สวัสดีค่ะ

ดนตรี : 10 วินาที

คำบรรยายเรื่อง

ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต

เริ่มรายการ : คนตรีบรรเลง 5 วินาที

บรรยาย 1 :

สวัสดีคะนักศึกษา วันนี้เราจะมาเรียนเรื่องปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต ซึ่งเป็นเรื่องที่ 2 ของวิชาสุขภาพจิต การเรียนในครั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อเรื่องได้ง่ายขึ้น ครูขอเสนอโครงเรื่องเพื่อเป็นแนวทางการฟังคำบรรยายดังนี้คะ

หัวข้อที่หนึ่ง จะกล่าวถึงความหมายของปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต

หัวข้อที่สอง เป็นตัวอย่างของปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความผิดปกติทางจิต

หัวข้อที่สาม เป็นตัวอย่างของปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต

สำหรับการเรียนเรื่องนี้ ครูได้ตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ว่า เมื่อเรียนไปแล้วนักศึกษาคควมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

ประการแรก สามารถบอกความหมายของปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิตได้ถูกต้อง

ประการที่สอง สามารถอธิบายและยกตัวอย่างปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความผิดปกติทางจิตได้ถูกต้อง

ประการสุดท้าย สามารถอธิบายและยกตัวอย่างปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิตได้ถูกต้อง

ต่อไปนี้จะเป็นรายละเอียดของเนื้อเรื่องที่เราจะเรียนกัน ทราบที่ทุกคนตั้งใจเรียนนะคะ

ดนตรี : 5 วินาที

บรรยาย 2 :

นักศึกษาสงสัยหรือไม่ว่าอาการทางจิตเวชเกิดขึ้นได้อย่างไร สิ่งที่เราจะเรียนกันต่อไปนี้จะเห็นสาเหตุทำให้แก่นักศึกษาได้คะ

อาการทางจิตเวช เกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพกับความเครียดที่เรากำลังพบ บุคลิกภาพในที่นี้จะเป็นอย่างไรจะขึ้นกับ พันธุกรรม

โครงสร้างทางร่างกาย และการพัฒนาการทางบุคลิกภาพของคน ๆ นั้น ถ้าหากบุคลิกภาพนั้นไม่สามารถจะปรับจิตใจของตนเองเข้ากับความเครียดใน ชีวิตได้ก็จะเป็นเหตุให้เกิดการเจ็บป่วยทางจิตเวชขึ้น และการเจ็บป่วยทางจิตเวชนั้นจะมี 2 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องคือ ปัจจัยส่งเสริม หรือปัจจัยนำเข้า หรือ Predisposing factors ซึ่งหมายถึงปัจจัยนำเข้าเพียงแต่เดิมของคนคนนั้น ทำให้เป็นเครื่องที่ว่าจะมีลักษณะที่หมิ่นเหม่ หรือมีโอกาสเกิดโรคทางจิตเวชหรือไม่ ปัจจัยนำเข้าเพียงเท่านั้น ได้แก่ พันธุกรรม, อายุ, เพศ, เชื้อชาติ

ส่วนปัจจัยกระตุ้น หรือ Precipitating factors หมายถึงปัจจัยที่กระตุ้นให้ผู้ที่มีปัจจัยนำเข้าหรือ Predisposing factors อยู่แล้วแสดงอาการทางจิตเวชออกมา ตัวอย่างที่แสดงว่าเป็นเหตุกระตุ้นได้แก่ การสูญเสียสิ่งที่รัก เป็นต้น

นักศึกษาก็ได้ทราบความหมายของปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นทำให้เกิดความผิดปกติทางจิตเวชแล้วนะค่ะ หัวข้อต่อไปนี้จะอภิปรายและยกตัวอย่างเพื่อให้นักศึกษาเข้าใจยิ่งขึ้นค่ะ

คนตรี : 5 วินาที

บรรยาย 3 :

ตัวอย่าง Predisposing factors ได้แก่

1. พันธุกรรม พันธุกรรมมีบทบาทมากในโรคทางจิตเวชเช่นโรคโศกก่อน ความรู้ทางด้านกรรมพันธุ์ที่มีต่อโรคทางจิตเวชนั้น ได้จากการศึกษาในคู่แฝดและการศึกษาในบุตรบุญธรรม เช่นเราพบว่าในแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันจะมีอัตราการเกิดเป็นโรคจิตเภทเป็น 5 เท่าของแฝดที่เกิดจากไข่คนละใบโดยพบว่าในแฝดที่เกิดจากไข่ใบเดียวกันถ้าแฝดคนหนึ่งเป็นโรคจิตเภทแฝดอีกคนหนึ่งจะมีโอกาสเป็นโรคนี้ราวร้อยละ 70 แต่ถ้าแฝดคนหนึ่ง ไข่แฝดที่เกิดจากไข่คนละใบเป็นโรคจิต โอกาสที่แฝดอีกคนหนึ่งจะเป็นโรคนี้ต่ำกว่ามีร้อยละ 14.7 นั่นคือ ถ้ามีคนหนึ่งเป็นโรคจิตเภท พี่น้องคนอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องพันทางสายเลือดก็จะมีโอกาสเป็นโรคจิตเภทได้มาก โรคจิตทางอารมณ์ ก็มีความเกี่ยวข้องกับกรรมพันธุ์มาก

2. โครงสร้างทางร่างกาย โครงสร้างทางร่างกายมีความสำคัญในการกำหนดเอกลักษณ์ของพฤติกรรมที่เป็นพื้นฐานของคน ๆ นั้น ตัวอย่างก็คือ เมื่อคนเราพบกับสภาวะหรือสภาวะที่ทำให้เกิดภูมิแพ้ คนเราจะมีปฏิกิริยาแตกต่างกัน บางคนก็มีอาการมาก บางคนก็มีอาการน้อยเช่นเดียวกัน คนเราเมื่อพบกับความเครียดทางด้านจิตใจ ก็จะมีการปรับตัวต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นกับโครงสร้างทางร่างกายด้วย

William H. Sheldons ได้ศึกษาและพบว่าเราสามารถแบ่งโครงสร้างทางร่างกายของคนทั่วโลกเป็น 3 แบบ คือ

1. Endomorphy เป็นพวกที่มีรูปร่างกลม กล้ามเนื้ออ่อนนุ่ม ชอบสนุกสนานรื่นเริง ชอบความสะดวกสบาย

2. Mesomorphy เป็นพวกที่มีรูปร่างท้วมในกล้ามเนื้อ เป็นมัดแข็งแรง ชอบเล่นกีฬา แข่งขัน ท้ามากกว่าคิด จิตใจค่อนข้างเพิกเฉย

3. Ectomorphy เป็นพวกที่มีรูปร่างผอมบาง ให้ความสำคัญ หวาดหวั่น พอใจกับการอยู่คนเดียว ไม่ชอบการสังคม เป็นต้น

3. อายุ เราพบว่าโรคจิตเวชที่มีความสัมพันธ์กับอายุที่จะเกิดโรคด้วย เราพบว่าคนในอายุแต่ละช่วงจะมีปัญหาวิกฤติของช่วงนั้น ๆ ปัญหาวิกฤตินี้เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพและการปรับตัวทางด้านจิตใจ เช่น คนวัยรุ่นนอกจากจะต้องพบกับปัญหาที่รูปร่างของตนเองต้องเปลี่ยนแปลง มีหนวด เต้านมขึ้นพาดแล้ว ยังจะต้องเผชิญกับปัญหาเรื่องเพศ ปัญหาการเข้าสังคม ปัญหาการเรียนอาชีพ ปัญหาการจะแยกตัวเองเป็นอิสระจากพ่อแม่ สัมพันธ์ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้เราพบว่าคนวัยรุ่นเป็นโรคจิตมาก

เราพบว่า ยิ่งคนเราอายุมากกว่า 65 ปี อุบัติการณ์ของโรคจิตในวัยชราสูง เราพบโรคจิตได้น้อยมากในวัยเด็ก

4. เพศ เป็นการยากที่จะบอกได้ว่า ภาวะจิตแปรปรวนนี้จะพบบ่อยในเพศใด แต่จะบอกได้ว่าโรคทางจิตพบในผู้ชายได้มากกว่า เช่น โรคจิตจากพิษสุรา โรคทางจิตก็พบบ่อยในผู้หญิง เช่น โรคจิตในวัยเด็กขงที่วิต และโรคจิตในวัยชรา

5. **เชื้อชาติ** เราพบว่าชนอพยพหรือที่เกิดในต่างประเทศ จะมีโอกาสเจ็บป่วยทางจิตใจสูงกว่าชาวพื้นเมืองนั้น ๆ

การรังเกียจเหยียดหยามานเชื้อชาติและสีผิว ทำให้ผู้ที่ถูกดูถูกได้รับการกดขี่ข่มเหงอย่างมาก ก่อให้เกิดความกดดันทางจิตใจขึ้นได้ ฐานะทางเศรษฐกิจก็ค่อยลงมาถึง

เมื่อเรียนถึงช่วงนี้มักศึกษาคงสามารถอภิเษกและยกตัวอย่างปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความผิดปกติทางจิตของบุคคลได้แล้วนะคะ

ดนตรี : 5 วินาที

บรรยาย 4 :

ตัวที่ล่อลวงจะเป็นตัวล่อของ Precipitating factors คือ ตัวล่อลวงแรกคือ **สถานะภาพการสมรส**

การเจ็บป่วยทางจิตเราพบมากที่สุดในกลุ่มที่ก่อร่าง รong ลงมาพบในกลุ่มที่ยังเป็นโสด ผู้ที่แต่งงานแล้ว มีพฤติการณ์ของความแปรปรวนทางจิตน้อย อาจจะเป็นไปได้ว่าการแต่งงานจะช่วยลดความรู้สึกว่าเหงาและความเครียดทางอารมณ์ได้

2. การตั้งครรภ์

การตั้งครรภ์อาจเป็นเหตุทำให้เกิดความแปรปรวนทางสรีระ กิ่งหลังคลอดจะมีการเปลี่ยนแปลงสมดุลทางสรีระอย่างมาก และรวดเร็วภาวะเช่นนี้อาจเป็นสิ่งกดดันต่อจิตใจอย่างรุนแรงจนทำให้เกิดอาการทางจิตขึ้นได้ นอกจากนี้การตั้งครรภ์อาจทำให้ผู้กำลังจะเป็นแม่เกิดความผิดปกติทางจิต โดยกระตุ้นให้เกิดความวิตกกังวลจนมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน คลายากกินของ เบื่ออาหารได้ เหมือนกัน

3. สภาพและการะงาน

ในการทำงานอาจเกิดความขัดแย้งกับหัวหน้าและผู้ร่วมงาน หรือเกิดการแย่งแย่งชิงดีชิงเด่นจนเป็นเหตุให้เกิดอาการจิตใจ นอกจากนี้เรายังพบบุคคลบางคนให้การทำงานเป็นเครื่องรักษาจิตใจของตนเอง บางรายก็ให้การทำงานเป็นเครื่องแสดงออกของความก้าวร้าวผู้ที่มีเมตตาด้วย อาจให้ทำงานเป็นเครื่องมือที่หาให้ตนเองภูมิใจก็ได้

4. การเจ็บป่วย

การเจ็บป่วยอยู่ย่นาน ๆ หรือเป็นโรคเรื้อรังจะมีผลกระทบต่อจิตใจ
 ต่อจิตใจของผู้ป่วย เช่น ผู้ป่วยอาจจะต้องประสบกับความเจ็บปวด หรือการ
 เจ็บป่วยอาจทำให้ร่างกายที่หาเลี้ยงครอบครัวไม่ได้ มีความรู้สึกตนเองต้องพึ่ง
 ผู้อื่น หรือโรคที่เป็นที่รังเกียจของผู้อื่น ร่างกายที่ขาดความสมบูรณ์ ทุกพล
 ภาพ ทำให้รู้สึกเป็นอัมพาตขาดความมั่นใจ และภูมิใจในตนเอง

สมองที่มีพยาธิสภาพ ก็มีอาการแสดงออกทางจิตใจ และถ้า
 หากพยาธิสภาพในสมองนั้น มีความรุนแรงหรือเป็นเรื้อรัง ก็อาจจะไม่หายดี
 ด้

5. การขาดสิ่งที่จำเป็น

ออกซิเจน อาหาร น้ำ การนอน เหล่านี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับร่าง
 กาย ถ้าหากในระหว่างระยะของการพัฒนาการได้ขาดสิ่งจำเป็นเหล่านี้ไปจนจ
 นวนและเวลาอย่างมากและนอนหลับก็จะส่งผลให้โครงสร้างทางร่างกาย
 ต้องงอพรองงอไม่ได้และถ้าหากขาดสิ่งเหล่านี้ในวัยที่โตแล้วก็อาจจะทำให้เกิด
 อาการทางสมองหรือทำให้สภาพจิตแปรปรวนได้

การขาดอาหารในระยะที่สมองมีการเติบโตอย่างมากในวัยเด็กจะ
 ทำให้สมองหยุดพักทางด้านพัฒนาการไปได้ในผู้ใหญ่ ถ้าขาดอาหารนาน ๆ
 จะเกิดความรู้สึกอยากอาหารอย่างรุนแรงจนมองเห็นภาพอาหารได้ บางที
 การควบคุมอารมณ์จะไม่ได้ และสมาธิก็ไม่ได้ด้วย

การขาด Oxygen ถ้าหาก Oxygen ในเลือดแดงลดลงไปเหลือร้อยละ
 ละ 85 นาน 2-3 ชั่วโมง จะทำให้คนที่มีความปกติมากก่อนมีอาการปวดศีรษะ
 เพลียหายใจเร็ว สมาธิและการควบคุมอารมณ์ไม่ได้

การขาดการนอน การขาดการนอนเป็นเวลานาน ๆ จะทำให้สุข
 ภาพจิตไม่ดี การรับรู้ การพูดจา อารมณ์ และความคิดจะเปลี่ยนแปลงไป
 สมาธิการทำงานก็ไม่ได้ กระสับกระส่าย เป็นต้น

การขาดสิ่งเร้า การขาดสิ่งกระตุ้นตั้งแต่ระยะแรก ๆ ของชีวิต
 เช่น ไม่รู้มีไม่กอด ไม่ชวนเล่นกับเด็ก จะเป็นเหตุของการพัฒนาการบุคลิก
 ภาพที่ผิดปกติไปจนภายหลังได้

คู่มือยึกิตตา 2 ข้างภายหลังผ่าตัดต่อกระดูกจะเกิดอาการทางประสาทและความแปรปรวนทางใจ โดยมีสาเหตุจากการขาดการกระตุ้นทางประสาทสำหรับสัมผัส

การแยกจากสังคม พบว่าการที่เด็กถูกแยกออกจากสังคม ทำให้ขาดประสบการณ์ที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในสังคมทำให้บุคลิกภาพแปรปรวนตามมาได้ เช่น ทำให้ควบคุมความกลัว ความกังวล ความโกรธได้ไม่ดี เป็นต้น

ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสัมพันธ์ระหว่างแม่และเด็กจะมีความสำคัญเป็นพื้นฐานต่อสุขภาพจิตของลูก ตัวอย่าง แม่ที่เพิกเฉยลูกจนเกินไป คอยควบคุมลูกทุกอย่างจะทำให้ลูกขาดพัฒนาการที่นำไปสู่ผู้ใหญ่ คิดความเป็นตัวเองตัวเองต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นอยู่ตลอด ไม่บรรลุผู้ใหญ่ การมีพ่อที่ขอลูกที่ก้าวร้าวทำให้เด็กขวยกลัว ไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเอง

ความเศร้าเสียใจ สาเหตุของความเศร้าเสียใจมีได้หลายชนิด เช่น การสูญเสียคนรักหรือสิ่งที่รัก อันเนื่องมาจากการแยกกันหรือการตายจาก การที่ร่างกายต้องเสื่อมสภาพลงเมื่ออายุมากขึ้นความรู้สึกทางเพศลดลง การเป็นอัมพาตเคลื่อนไหวไม่ได้ การสูญเสียเงินทอง ที่รักเสียง เป็นต้น

สิ่งแวดล้อม เช่น ครอบครัว, สังคม, และวัฒนธรรม

สิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อการเจ็บป่วยทางจิตก็คือ ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลทั้งในครอบครัวและสังคม ค่านิยมในสังคม และอิทธิพลของวัฒนธรรม

ถ้าหากคนเราได้รับความรักความอบอุ่นจากครอบครัวดีแล้วก็มักจะมีความมั่นใจที่จะไปคบค้าสมาคมกับผู้อื่นได้ และรู้สึกสนุกสนานไม่เก้อในการเข้าสมาคม รวมทั้งยังสามารถควบคุมพฤติกรรมที่ไม่สมควรของตนเองได้

การขาดแม่อาจจะทำให้เด็กทารกมีการพัฒนาการล่าช้า การขาดพ่อที่มีความเกี่ยวข้องกับลูกอย่างมากกับพฤติกรรมอันทรพาล และเป็นปฏิปักษ์ต่อสังคม และเราพบว่าพฤติกรรมอันทรพาล ก็มักมาจากครอบครัวที่แตกแยก, หย่าร้าง

ปัญหาวิกฤติในครอบครัว มักเกิดขึ้นเมื่อมีเหตุการณ์เหล่านี้เกิดขึ้น คือการตั้งครรภ์ การเจ็บป่วยทางกายทางใจ สมาชิกเจ็บป่วยมากใกล้เสียชีวิต ครอบครัวต้องเปลี่ยนสภาพความเป็นอยู่อย่างมาก เป็นต้น

วัฒนธรรมก็เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง ที่จะช่วยตัดสินใจว่าการที่แสดงออกานั้น เป็นสิ่งผิดปกตินั้น บุคสมัยที่ต่างกัน การที่แสดงออกก็อาจจะแตกต่างกันไปด้วย เช่นโรคจิตจากพิษสุราพบได้ในชาวคริสเตียนได้ น้อยกว่าพวกยิว

ชุมชนเมือง เมื่อมีการพัฒนาชนบทให้เป็นเมือง พลเมืองจะอยู่กัน ครอบงำแน่นอนขึ้น ต่างตั้งถิ่นฐาน นำาเจวมตรีที่มีพื้นที่แก่กันก็ลดน้อยลง อาจเกิด ปัญหาอาชญากรรม ปัญหายาเสพติดให้โทษ ปัญหาที่อยู่อาศัย ปัญหาการจราจร เราจึงพบว่าคนในเมืองใหญ่มีสุขภาพจิตไม่สู้ดี

สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ โรคจิตเภทพบมากในกลุ่ม บุคคลที่มีสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจต่ำที่สุด ในทางตรงกันข้าม โรคประสาทพบมากในกลุ่มที่มีสถานะทางสังคม และเศรษฐกิจสูง นอกจากนี้การที่ป่วยเป็นโรคจิตโรคประสาท ก็ทำให้ความสามารถลดลง จนเป็นเหตุให้ฐานะทางเศรษฐกิจต่ำลง

การควบคุมจิตใจและการคิดเกี่ยวกับสมอง

อาจจะมึผลกระทบต่อการทำงานที่ของสมอง จนทำให้เกิดกลุ่มอาการของสมองที่นี้ได้

จากที่นักศึกษาได้เรียนมาทั้งหมดจนถึงขณะนี้ จากคำถามที่ว่า ทานม คนเราจึงมีอาการเจ็บป่วยทางจิต ละไรเป็นสาเหตุของอาการเหล่านั้น นักศึกษาคงหาคำตอบให้กับตัวเองได้แล้วใช่ไหมละ

ขอจบคำบรรยายเพียงเท่านี้ สวัสดีละ

คำบรรยายเรื่อง โรคจิตและโรคประสาท

เริ่มรายการ : ดนตรี 10 วินาที

บรรยาย 1 :

สวัสดีค่ะนักศึกษา วันนี้เราจะมาเรียนเรื่องโรคจิตและโรคประสาท ซึ่งเป็นเรื่องสุดท้ายสำหรับวิชาสุขภาพจิตที่เราเรียนในครั้งนี้ นักศึกษาคงได้จินตนาการว่า โรคจิตและโรคประสาทกันมาบ้างแล้ว แต่นักศึกษาทราบและเข้าใจความหมายและอาการของโรคหรือไม่ หลังจากการเรียนในวันนี้ นักศึกษาคงตอบปัญหาที่กล่าวมาแล้วได้นะคะ

เพื่อให้ให้นักศึกษาเข้าใจเนื้อเรื่องโรคจิตและโรคประสาทได้ง่ายขึ้น ครูขอเสนอโครงเรื่องเพื่อเป็นแนวทางการฟังคำบรรยาย ดังนี้ค่ะ โดยจะแบ่งการบรรยายเป็น 2 หัวข้อที่สำคัญ คือ

หัวข้อแรก เป็นเรื่องโรคจิต ซึ่งจะกล่าวโดยสรุปถึงความหมาย กลุ่มอาการ สาเหตุ และการให้การดูแลรักษาผู้ป่วย

หัวข้อที่สอง เป็นเรื่องโรคประสาท ซึ่งจะกล่าวโดยสรุปถึงความหมาย ชนิด สาเหตุ และการให้การดูแลรักษาผู้ป่วย

สำหรับการเรียนในครั้งนี้ ครูได้ตั้งจุดประสงค์การเรียนรู้ไว้ว่า เมื่อบรรณกรเรียนแล้ว นักศึกษาควรมีความสามารถดังนี้

ประการแรก คือสามารถบอกความหมายของโรคจิต กลุ่มอาการ และสาเหตุของโรคจิตได้ถูกต้อง

ประการที่สอง คือสามารถอธิบายวิธีการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคจิตได้ถูกต้อง

ประการที่สาม คือสามารถบอกความหมายของโรคประสาท ชนิด และสาเหตุของโรคประสาทได้ถูกต้อง

ประการที่สี่ คือสามารถอธิบายวิธีการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคประสาทได้ถูกต้อง

ดังนั้นเราจะเริ่มบรรยายแล้วเดี๋ยวนี้ค่ะ เรื่องที่เราจะเรียนกัน ขอให้ นักศึกษาทุกคนตั้งใจฟังนะคะ

ดนตรี : 5 วินาที

บรรพชา 1 :

โรคจิต เป็นโรคที่มีความผิดปกติทางจิตอย่างรุนแรง ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพทางด้านพฤติกรรม แนวความคิดและการมีกิริยาท่าที หรือหลายอย่างก็ได้ ซึ่งความผิดปกติเหล่านี้เป็นไปโดยที่ผู้ป่วยไม่สามารถจะควบคุมได้

การเกิดโรคจิตมี 2 ชนิด คือ

ชนิดเฉียบพลัน แสดงอาการผิดปกติชัดเจนในเวลารวดเร็ว

ชนิดค่อยเป็นค่อยไป บุคลิกภาพค่อย ๆ เปลี่ยนแปลงขาดความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมอาการมักสังเกตเห็นได้ไม่ชัดเจนนอกจากผู้ที่อยู่ใกล้ชิด

กลุ่มอาการของโรคจิต แบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ 6 กลุ่ม คือ

1. **อาการคลุ้มคลั่ง** และละ เกรี้ยวกราด คุร้าย ลางท่าร้าย ผู้ป่วย ทาร้ายตัวเอง หรือทำลายข้าวของ มักจะเกิดอย่างเฉียบพลัน เช่น มีความผิดปกติของ นิสัยคลั่ง เนื่องจากได้รับสารพิษชนิดต่าง ๆ หรืออุบัติเหตุทางศีรษะเป็นต้น อาการในกลุ่มนี้มักจะรักษาได้ผลดี ลางหายขาดได้

2. **อาการซึมเศร้า** ผู้ป่วยพูดโง่เง่าเร่ร่อน เก็บ ๆ หลงใต้อาหารไม่มีลิ้นตายตัว ผู้ป่วย นอกจากจะรู้สึกไม่มีความสุขหรือเศร้า มักจะเกิดอย่างค่อยเป็นค่อยไป ส่วนมากจะเกิดจากความไม่สมหวังในชีวิต ขาดความอบอุ่น หรือได้รับการเลี้ยงดูไม่ถูกต้องในครอบครัว อาการในกลุ่มนี้มักจะเป็นโรคจิตเรื้อรังซึ่งรักษาที่หายได้ยาก ถ้าพบแต่เนิ่น ๆ ก็สามารถรักษาได้ผลดี

3. **อาการประสาทหลอน** ผู้ป่วยมีอาการประสาทหลอนทางหู ทางตา ทางสัมผัส เช่น ได้ยินเสียงพูดในใจ เห็นภาพแปลก ๆ หรือรู้สึกเหมือนมีแมลงมากัดตามร่างกาย มีกลิ่นอวลเวียน ๆ หาย ๆ คนที่เป็นโรคจิตจากพิษสุราจะพบอาการดังกล่าวนี้เหมือนกัน

4. **อาการหลงผิด** เป็นอาการที่ผิดปกติ เช่น หลงผิดแนวความคิดความเข้าใจผิด คิดว่าตนเองเป็นกษัตริย์เป็นพระเจ้า อาการในกลุ่มนี้รักษาที่หายได้ยาก

5. อาการซึมเฉย แยกตนเอง ไม่สูงส่งกับใคร บางรายมักมี
อาการเด่นว่า อารมณ์อ่อนไหว เชื่องช้า เป็นโรคจิตที่เกิดจากความผิดหวัง
หรือเกิดจากบุคลิกภาพที่ท้อแท้แยกตนเอง

6. กลุ่มอาการรวม ผู้ป่วยบางรายอาจมีอาการได้หลาย ๆ
อย่าง ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

นักจิตวิทยาได้ทราบความหมายและกลุ่มอาการของโรคจิตต่างแล้ว ต่อไป
เราจะพิจารณาถึงสาเหตุและการวินิจฉัยโรคจิตนะคะ

โรคจิตมีที่มาจาก

1. เกิดความผิดปกติของสมอง เพราะ

- ได้รับสารพิษต่าง ๆ เช่น สุรา ยากระตุ้น ยาม้า (ยา
แก้ปวดเมื่อย) ฟีนิลธาล ฤทธิ์หอม และ/หรือ ยานอนหลับ (บาบิตูเรท)

- ไข้หรือเชื้อโรค เช่น เชื้อมาลาเรียขึ้นสมอง ไข้เยื่อ
สมองอักเสบ เชื้อซิฟิลิสขึ้นสมอง หรือพยาธิตัวสัตว์ หรือจากพิษไข้ เช่น
จากงูเห่า

- สัตว์ร้ายที่ใส่พิษ เช่น ถูกสัตว์พิษ รกควา หรือถูกไฟไหม้
ต่าง ๆ ทางศีรษะ

- ไข้สมองเบสึ้นเอง เช่น หลอดเลือดในสมองแข็ง
เนื้องอกในสมอง หรือจากวัยชรา

กรรมพันธุ์ ซึ่งพบได้บ่อยเมื่อเทียบกับสาเหตุอื่น ๆ

2. เกิดความผิดปกติของจิตใจ เพราะ

- ไข้หรือสารพิษต่าง ๆ ความเสียหาย ความกดดันทางจิตใจ
ความผิดหวัง

บางรายหรือบางรายผู้มาตั้งแต่วัยเด็ก ทำให้เป็นคนที่มี
อารมณ์ มีพฤติกรรม อาการของอาการที่อาการแก้ไขกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตน
ได้

- มีบุคลิกภาพที่ผิดปกติ เช่น เก็บตัว แยกตัว ไม่สูงส่งกับ
ใคร ไม่ยอมผู้คนดีใจ และพาดระแวง

นักศึกษาสามารถวินิจฉัยผู้ป่วยโดยการสังเกตอาการ การสัมภาษณ์
ผู้ป่วย และการซักประวัติผู้ป่วยจากญาติหรือผู้ใกล้ชิด จะพบว่า

- 1 ผู้ป่วยมีพฤติกรรมผิดปกติอย่างชัดเจน
- 2 ผู้ป่วยมีอาการฉุนเฉียวเหมาะสม ความนึกคิดแปลก ๆ และ/หรือ
ประสาทหลอน
- 3 ผู้ป่วยไม่ยอมรับว่าตนเองป่วยเป็นโรคจิต

เมื่อกล่าวถึงตอนนี้ นักศึกษาคงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคจิต
เพิ่มขึ้นมาละคะ หัวข้อต่อไปเราจะมาเรียนเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือและ
รักษาเบื้องต้น

ดนตรี : 5 วินาที

บรรยาย 2:

การช่วยเหลือและรักษาเบื้องต้น

ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการเฉอะแฉะเพ้อคลั่ง ควรช่วยเหลือดังนี้

1 ค่อย ๆ พูดหรือทำปฏิบัติต่อผู้ป่วยอย่างละมุนละม่อม ไม่แสดงท่าที
รังเกียจ หรือล้อเลียน อาจสร้างสัมพันธภาพที่ดีด้วยการตรวจร่างกายเบื้องต้น
อย่างง่าย ๆ เช่น จับชีพจร และหรือวัดความดัน

2 ให้ความรักษาโรคจิต ยาที่แนะนำคือ คลอโรปรัมาซีน

ควรให้ยาวันละ 100-400 มิลลิกรัม ต่อวันในระยะเวลา 2 สัปดาห์

- วัน 2 วันแรก ให้ขนาด 100 มก. ต่อวัน สังเกตอาการถ้า
ยังไม่ดีขึ้น

- วัน 2 วันต่อมา ให้ขนาด 200 มก. ต่อวัน สังเกตอาการ
ยังไม่ดีขึ้น

- วัน 2 วันต่อมา ให้เพิ่มขนาดยาขนาด 300-400 มก. ต่อวัน
และสังเกตอาการต่อไปจนครบ 2 สัปดาห์ ถ้าตั้งแต่เริ่มรักษาจนครบ 2
สัปดาห์ แล้วอาการยังไม่ดีขึ้นให้นำส่งโรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลจังหวัด
โรงพยาบาลศูนย์หรือโรงพยาบาลจิตเวช

ในกรณีที่ผู้ป่วยดีขึ้นจากการรักษาเบื้องต้น ควรให้รับประทานยา
โดยสม่ำเสมอคล้ายยาที่ขาดยา ต่อไปจนครบ 3 เดือน แล้วให้หยุดยาได้ หรือ
ปรึกษาแพทย์ว่าจะให้ยาต่อไปอีกหรือไม่

กักขังระวังในการรักษา การให้ยาคลอโรโพรมาซีน ในขนาด 200-400 มก. ต่อวัน ผู้ป่วยอาจเกิดอาการแพ้ยาได้ เช่น มีอาการตัวสั่น ตัวแข็ง หรือความดันต่ำ ควรลดขนาดยาลงกว่าเดิม หรือถ้ามีอาการแพ้รุนแรงควรหยุดยา และรีบนำผู้ป่วยส่งโรงพยาบาล

3 การรักษาทางใจ โดยการแนะนำ พูดคุย ชักจูงให้ผู้ป่วยได้ เข้าใจถึงอาการเจ็บป่วยของเขาให้ความเห็นใจ ปลอบใจ และให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย ไม่ควรกักขัง ส้ำมารถ หรือปล่อยยาให้ผู้ป่วยคนเดียว

4 แนะนำญาติให้เข้าใจว่าเป็นอาการป่วยทางจิตที่มีสาเหตุมาจากเรื่องอื่นให้สามารถรักษาให้หายได้โดยการรักษาแนวปัจจุบัน และญาติจะต้องมีส่วนในการให้กำลังใจและปฏิบัติต่อกันให้ดีด้วย

ถ้าผู้ป่วยมีอาการที่หนักหนักจากความสามารถของเจ้าหน้าที่ที่จะให้การรักษา ต้องส่งผู้ป่วยมารับการรักษาต่อตามระเทศส่งต่อ จากสถานีกนามัมย์ ส่งต่อไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลชุมชน และจากโรงพยาบาลชุมชนส่งต่อไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลทั่วไป โรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลเฉพาะทาง

คนตรี : 5 วินาที

บรรพมา 3 :

การให้การดูแลเมื่อผู้ป่วยกลับจากโรงพยาบาล

1. ให้คำแนะนำแก่ญาติด้วย

ให้การดูแลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด ให้ความอบอุ่นทางใจโดยให้คำแนะนํและเป็นที่ปรึกษาให้แก่ผู้ป่วย

ให้รับประทานยาโดยสม่ำเสมออย่าให้ขาดยาหรือหยุดยาโดยพลการ

ในกรณีที่เป็นต้องให้ยาฉีดตามคำสั่งแพทย์ให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขเป็นผู้ฉีดให้

2. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรให้การติดตามเยี่ยมเยียนสม่ำเสมอ สวมหากผู้ป่วยมีอาการทางจิตกำเริบให้รีบนำส่งโรงพยาบาล

ต่อไปเรามาทราบถึงวิธีการที่ลงกันมาให้เป็นโรคจิตกันนะคะ ซึ่ง
เราจะมีวิธีการที่ลงกัน ดังต่อไปนี้

1. ให้การเลี้ยงดูแก่บุตรหลานอย่างถูกวิธี คือให้ความรักความเข้าใจอย่างเสมอต้นเสมอปลาย มีเหตุผลมาใช้ในการเลี้ยงดูเพื่อเป็นการวางพื้นฐานสุขภาพจิตดีแก่เด็ก
2. พยายามป้องกันความหิวโหยให้สมองได้รับการกระทบกระเทือน
3. พยายามงดเว้นจากสารพิษต่าง ๆ เช่น สุรา ยาเสพติด
4. ส่งเสริมให้รู้จักการให้หลักคำสอนของศาสนา ในการพัฒนาจิตใจ
5. ควรใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เพื่อผ่อนคลายความเคร่งเครียดในชีวิตประจำวัน

ดังนั้นเราจะสรุปได้ว่า โรคจิตเป็นโรคที่มีความผิดปกติทางจิต
อย่างรุนแรงทำให้มีการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพ พฤติกรรม แนวความคิด
และการมีค่านิยมหรือหลายอย่างก็ได้ ซึ่งความผิดปกติเหล่านี้เป็นมา
โดยที่ผู้ป่วยไม่สามารถจะควบคุมได้

นักศึกษาได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับโรคจิตมาแล้ว และเราจะ
มาเรียนเกี่ยวกับโรคประสาทเป็นหัวข้อต่อไปคะ

ดนตรี : 5 วินาที

บรรยาย 4 :

โรคประสาทเป็นความผิดปกติชนิดหนึ่งทางจิตใจ ที่มีอาการ
แสดงทั้งทางจิตใจและร่างกาย คือจิตใจแปรปรวนสับสนไหวง่ายมักจะมี
ความรู้สึกไม่สบายใจ วิตกกังวลอยู่เสมอ ไม่สามารถควบคุมความรู้สึก
อารมณ์ หรือพฤติกรรมให้เป็นปกติสุขได้ อาจมีอาการแสดงทางร่างกายได้
หลายอย่าง เช่น ปวดเมื่อยตามตัว หายใจไม่เต็มอิ่มและตกใจง่าย เป็นต้น
อาการโรคประสาทที่กล่าวมานั้น มักจะทำให้ผู้ป่วยเข้าใจผิดคิดว่า
เป็นความเจ็บป่วยทางกาย หรือบางครั้งไม่ยอมรับว่าเป็นโรคประสาท
จึงมักจะไปขอปรึกษาบริการจากสถานบริการสาธารณสุขต่าง ๆ ทำให้สิ้น
เปลืองเงินทองและเสียเวลาโดยใช่เหตุ

โรคประสาท แบ่งเป็น 7 ชนิด ดังนี้ แต่ละชนิดมีอาการสำคัญดังนี้

1. โรคประสาทวิตกกังวล ผู้ป่วยมีความวิตกกังวล ตกใจง่าย สิ้นหน้า เครียด ใจสั่น แขนงเท้าอืด ทายใจไม่สะดวก มักถอนหายใจบ่อย ๆ หงุดหงิด ความคุมอารมณ์ไม่ค่อยได้ ไม่มีสมาธิในการทำงาน หลงลืมง่าย เหงื่อออกตามปลายมือปลายเท้า แม้สภาพจะเป็น กล้วยาก กล้วยา ต้นๆ มีกลิ่น บวดยืนศีรษะ บวดยืนลำเอียง เหมือนมีก้อนจุกในลำคอ มีลมมากในกระเพาะอาหารต้องเรออยู่เสมอจึงสบาย ถ้ามีความวิตกกังวลมากเกินไปจะทำให้เกิดอาการหวาดกลัวโดยไม่มีเหตุผล

2. โรคประสาทซึมเศร้า ผู้ป่วยมีอาการซึมเศร้า ไม่สดชื่นรื่นเริง เหมือนที่เคยเป็น เสียใจ เบื่อหน่าย ท้อแท้ สิ้นหน้าเศร้าหมอง ไม่มีชีวิตชีวา ร้องไห้ได้ง่าย รู้สึกตนเองมีภัย ไร้ความสามารถ ไม่มีคุณค่า ท้ออะไร ผิดพลาด ขอลงโทษตนเอง มองตนเองในแง่ร้าย ไม่อยากคิด ไม่อยากทำงาน ไม่อยากพูดคุยกับใคร มีความคิดอยากตาย หรือเคยพยายามฆ่าตัวตายมาแล้ว มักจะซึมเฉย เบื่ออาหาร นอนหลับ นอนเพี้ยนไม่มีแรง นอนไม่หลับหรือหลับมากเกินไป และมักจะอยากนอนอยู่เสมอ โรคประสาทชนิดนี้ไม่มีอัตราการทำตัวตายสูง

3. โรคประสาทมักคิดว่าป่วย ผู้ป่วยมีความหมกมุ่นครุ่นคิดเกี่ยวกับสุขภาพของตนเองอยู่ตลอดเวลา มักคิดว่ามีความผิดปกติทางร่างกายหรือเป็นโรคอยู่เสมอ ต้องการให้แพทย์ตรวจรักษา ขอลี้ภัยและเลายามากิน แม้จะได้รับการยืนยันว่าร่างกายปกติก็ไม่ค่อยจะเชื่อต้องไปพบแพทย์บ่อย ๆ บางครั้งแสดงอาการกังวลเกี่ยวกับสุขภาพของร่างกายหรือความเจ็บป่วยมากเกินไปจนเป็นที่รำคาญของครอบครัวผู้ใกล้ชิด

4. โรคประสาทสี่สี่เรี่ย ผู้ป่วยมีอาการแสดงได้หลายแบบ เช่น เกร็งคล้ายชักกระตุก ดูเหมือนหมดสติ ขณะชักจะกัดลิ้นหรือถ่ายปัสสาวะอุจจาระราด แขนขาอ่อนแรงคล้ายเป็นลมหมดสติ ซากหรือเสียมแปลงทางผิวหนังตามองไม่เห็น หูไม่ได้ยินเสียง จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รู้สึกรสชาติ พูดไม่มีเสียง สิ้นตัวไปชั่วขณะ ท้ออะไรหรือเดินไปไหนโดยไม่รู้สึกรู้สีกตัว มีอาการเหมือนผีเข้า เจ้าเข้าทรงแสดงท่าทางพูดจาเป็นคนอื่น อาการเหล่านี้เกิดขึ้น

คล้ายรวดเร็วหลังมีอาการเกร็ง ตีใจ ตกใจ หวาดกลัว หรือได้รับความเจ็บปวด บางรายมีประวัติเป็น ๆ หาย ๆ มาก่อน และอาการแต่ละครั้งไม่เหมือนกันก็ได้ มักเป็นในคนที่อารมณ์ค่อนข้างไวและถูกชักจูงง่าย ทอนเรียกถึงความสนใจจากคนอื่น

5. โรคประสาทอ่อนเพศเมีย ผู้ป่วยมีอาการอ่อนเพศเมียโดยมีความรู้สึกว่าร่างกายหมดแรง เหนื่อยง่าย ออกกำลังกายเพียงนิดเดียวรู้สึกหัวใจเต้นก่อนหรือจะหยุดเต้นเป็นผลให้ไม่กล้าทำอะไร

6. โรคประสาทหวาดกลัว ผู้ป่วยมีความรู้สึกกลัวโดยไม่มีสาเหตุสมผลเมื่ออยู่ในเหตุการณ์หรือสถานการณ์บางอย่าง และมักเกิดอาการกลัวซ้ำ ๆ ในทุกครั้งที่เกี่ยวข้องเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้น ๆ เมื่อมีความกลัวเกิดขึ้นจะมีอาการใจสั่น เหงื่อออก เวียนศีรษะ หน้ามืดคล้ายจะเป็นลม แทนท่าก่อนแรงเป็นผลให้ต้องหลีกเลี่ยงเหตุการณ์หรือสถานการณ์นั้นอยู่เสมอ ลักษณะความกลัวที่พบบ่อยได้แก่ กลัวความสกปรก กลัวติดเชื้อโรค กลัวสัตว์สี่ขากลัวที่สูง กลัวอยู่ตามลำพัง กลัวการเดินทางหรือกลัวฝูงชน เป็นต้น

7. โรคประสาทย้ำคิดย้ำทำ ผู้ป่วยมีอาการย้ำคิดย้ำทำอยู่เสมอ รู้ว่าไม่ควรคิดไม่ควรทำเพราะเป็นสิ่งเหลวไหล ไม่มีเหตุผล แต่ก็ยังมีความคิดและการกระทำนั้นไม่ได้ เพราะถ้าไม่คิดหรือไม่กระทำสิ่งนั้น ๆ ก็จะทำให้เกิดความไม่สบายใจ ลักษณะที่พบบ่อยเช่น ล้างมือหรืออาบน้ำอยู่เสมอ ทำครั้งละนาน ๆ โดยคิดว่าร่างกายสกปรกหรือติดเชื้อโรค คือลักษณะที่พบบ่อยได้แก่ การตรวจสอบว่าประตูหน้าต่างลงกลอนดีแล้วหรือยังคืนละหลาย ๆ ครั้ง เป็นประจำใครจะพูดอย่างไรก็ไม่ฟังต้องทำจนตนเองรู้สึกพอใจจึงหยุดได้ เป็นที่รำคาญของครอบครัวและผู้ใกล้ชิด

เบื้องต้นนี้ นักศึกษาทราบความหมายและชนิดของโรคประสาทแล้วจะจะสามารถแยกได้แล้วระหว่างอาการของผู้ป่วยโรคจิตและโรคประสาท หัวข้อต่อไปจะเรียนเกี่ยวกับสาเหตุและการวินิจฉัยโรค

ดนตรี : 5 วินาที

บรรพชา 5 :

สาเหตุการเกิดโรคประสาทนี้มิได้หลายประการ ทั้งจากตนเอง และจากสภาพแวดล้อมแต่ไม่เกี่ยวข้องกับกรรมพันธุ์ ฉะนั้นพอจะสรุปสาเหตุ การเกิดโรคประสาทได้ ดังนี้

1. ความขัดแย้งในจิตใจ หรือไม่ได้ในสิ่งที่ต้องการ
2. ได้รับการเรียนรู้และประสบการณ์ที่ไม่ดีมาตั้งแต่เด็ก
3. ไม่สามารถสร้างสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นได้
4. สถานการณ์หรือสภาพแวดล้อมที่ทำให้เกิดความไม่สบายใจ

นักศึกษาสามารถวินิจฉัยผู้ป่วยได้จากหัวข้อต่อไปนี้

1. ได้จากการซักประวัติ ตามอาการและตรวจร่างกาย
2. ผู้ป่วยมีอาการตามที่ได้จาแนกไว้แล้วทั้งอาการที่เด็กสาวแล้ว

แต่ละชนิด แต่ผู้ป่วยบางคนอาจมีอาการร่วมกันหลายชนิดก็ได้

3. เกิดอาการดังกล่าวต่อเนื่องกันอย่างน้อย 1 เดือน หรือเคยมี

ประวัติอาการเช่นนี้เกิน ๓ หาย ๓ มาก่อน

แต่บางกรณีนักศึกษาอาจจะมีความสับสนในการวินิจฉัยโรคแต่

โรคประสาทมีความแตกต่างจากโรคจิต โรคทางกายที่มีสาเหตุทางจิตใจ และโรคทางกาย ทางชนิด ดังนี้

1. โรคจิต มีลักษณะเฉพาะคือ
 - ไม่รู้ตัวว่าป่วยและไม่ยอมพบแพทย์ เพื่อขอรับการรักษา
 - ไม่สามารถพูดคุยหรือตอบคำถามได้ เรื้อรังราวถูกดองเหมือน

คนทั่วไป และบางรายมีอาการประสาทหลอน หรือหลงผิดด้วย

- มีพฤติกรรมผิดปกติอย่างชัดเจน

2. โรคทางกายที่มีสาเหตุจากจิตใจ

ผู้ป่วยมีอาการตามระบบต่าง ๆ ของร่างกายระบบใดระบบหนึ่ง

โดยเฉพาะอย่างเด่นชัด เช่น ระบบทางเดินอาหาร ท้องอืด เรอบ่อย ๆ บวดยืดท้อง แน่นท้อง หรือเกินมากถึงขั้นถ่ายอุจจาระเหลวบ่อย ๆ วันละหลายครั้งโดยไม่มีพบความผิดปกติที่ชัดเจนพอที่จะเป็นเหตุของความเจ็บป่วย แต่มิรู้สาเหตุ เมื่อตรวจตามักพบว่ามีความวิตกกังวลมากกว่าปกติ กัดฟันนานมาก่อน

3.ภาวะขาดสารเสพติด

- ผู้ป่วยมีประวัติติดสารเสพติด
- ผู้ป่วยมีอาการหงุดหงิด กังวล อยากรยาเมื่อกถึงเวลาต้องเสพ
- เมื่อพยายามหยุดสารนั้นจะมีอาการและอาการแสดงของ ภาวะขาดยาทั้งทางกายและจิตใจ เช่น น้ำลายไหล น้ำตาไหล เหงื่อออก มาก กระสับกระส่าย และไม่มีเหตุผลใดๆ

4. โรคลมชัก

- มีประวัติชักมาก่อน
 - เกิดขึ้นทันทีทันใด ไม่เลือกเวลาและสถานที่
 - ลักษณะชักเหมือนกันทุกครั้ง
 - ชะณะชักหมดสติไม่รู้สึกรู้ตัว
 - มีอาการเจ็บจากการชัก เช่น กัดลิ้น ำงหน้า แขนขาฟก้ำา
- อาจถ่ายใสสาวะอุจจาระขณะชัก

5. โรคทางกายอื่น ๆ บางชนิด เช่น โรคต่อมไทรอยด์เป็นพิษ (คอพอกเป็นพิษ) ภาวะขาดน้ำตาลในเลือด โรคหัวใจบางชนิด อาจมีอาการ คล้ายโรคประสาทได้ แต่ต่างกันที่โรคเหล่านี้สามารถตรวจหาความ ผิดปกติทางร่างกายได้อย่างชัดเจน

สิ่งทั้งนี้ นักศึกษาต้องสามารถแยกผู้ป่วยโรคประสาทจากโรคอื่น ๆ ได้แล้วนะคะ ที่ว่าที่ต่อไปเราจะเรียนเกี่ยวกับการรักษาพยาบาลผู้ป่วย

ดนตรี : 5 วินาที

บรรยาย 6 :

เมื่อวินิจฉัยว่าผู้ป่วยเป็นโรคประสาท ควรจะได้ให้ความสนใจใน การชักประวัติและให้เวลาพูดคุยกับผู้ป่วยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการรักษา หลังจากนั้นจึงให้การช่วยเหลือดังนี้

1. การช่วยเหลือเบื้องต้น

- สร้างสัมพันธภาพกับผู้ป่วย โดยสัมภาษณ์ด้วยท่าทีที่เหมาะสม
- ให้ความเป็นกันเองสนใจและรับฟัง เรื่องที่ผู้ป่วยเล่า พูดคุยด้วยอารมณ์ดี ไม่
- เคร่งเครียด ำที่ถ้อยคำที่กำำใจง่ายสุภาพ ไม่พูดตำหนิว่าพูดอวย ยกมริำว่า

เขาป่วยจริงไม่ได้แกล้งทำ แสดงความเห็นอกเห็นใจและยินดีช่วยเหลือเขา
อธิบายให้ผู้ป่วยเข้าใจว่าอาการของโรคประสาทนี้เกิดจากความผิดปกติ
ของจิตใจหรือเกิดจากความแปรปรวนของอารมณ์ไม่ได้เกิดจากโรคทาง
ร่างกายแต่อย่างใด

- ควรบอกให้ผู้ป่วยทราบว่าเป็นอาการของโรคประสาท โรคนี้
สามารถรักษาให้ทุเลาลงหรือหายได้

- แนะนำผู้ป่วยให้รับรักษาจะทำให้ทุเลาลงหรือหายเร็วขึ้น

2. การให้ยา

การรักษาโรคประสาทที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขควรจะพิจารณาเลือก

ใช้ในการรักษามี 2 ชนิด คือ

- โดลาทีแอม มีขนาดเม็ดละ 2 และ 5 มิลลิกรัม
ไม่ควรรับประทานเกินวันละ 15 มิลลิกรัม ยานี้ได้ผลดีในการรักษาอาการวิตกกังวล
โกรธ หงุดหงิดใจ เวียนศีรษะ ปวดศีรษะ หรือกล้ามเนื้อ นอนไม่หลับ
แนะนำก่อนดื่มสุราร่วมด้วย ระวังการติดยานี้เมื่อใช้เวลานาน ๆ และขนาดยาสูง ๆ

- อมิตริพิทีน เป็นการรักษาอารมณ์เศร้า รู้สึกเบื่อหน่ายคอยตาม
นอนไม่หลับหรือหลงผิดขณะหลับ มีขนาดเม็ดละ 10 และ 25 มิลลิกรัม เริ่ม
ให้ยาครั้งแรกด้วยขนาดต่ำ ๆ แล้วเพิ่มขึ้นทีละน้อย ๆ ไม่ควรรับประทาน
100 มิลลิกรัม หากไม่ควรรับประทานมากกว่า 2 สัปดาห์จึงจะเห็นผลเต็มที่ และ
ต้องบอกให้ผู้ป่วยที่กินยานี้ทราบด้วยว่ายาอาจทำให้คลื่นไส้ ปากคอแห้ง ตา
พร่า หัวใจผูก ไข้ส่าวะลาหก แขนขาอ่อนแรง ได้บ้างเล็กน้อย อาการดัง
กล่าวจะค่อย ๆ หายไป ถ้าไม่หายและผู้ป่วยทนต่ออาการดังกล่าวไม่ได้ให้
ลดยาลงครึ่งหนึ่งอาการจะดีขึ้นหรือหายไป หรือโดยการรักษาผู้ป่วยครั้ง
แรกประมาณ 1 สัปดาห์แล้วนัดมาดูอาการ และติดตามผลการรักษาทุก 2
สัปดาห์ตามความจำเป็น ต้องคำนึงอยู่เสมอว่าเมื่อให้ยาแก่ผู้ป่วยประสาทแล้ว
เมื่อผู้ป่วยมีอาการดีขึ้นเมื่อได้หมายความว่าจะละเลยงานการสร้างสัมพันธ์ภาพ
การดูแลให้กำลังใจแก่ผู้ป่วยกันจะเป็นส่วนสำคัญที่ผู้ป่วยหายเร็วขึ้น

3. การรักษาวิธีอื่น ๆ

- จิตบำบัด ด้วยการคุยกับผู้ป่วยเป็นส่วนตัว ครั้งละ 30-45 นาที ทุก 1-2 สัปดาห์ เกิดโอกาสให้ผู้ช่วยได้พูดคุยอย่างอิสระระบายความรู้สึกและอารมณ์ที่เกิดกับโรคออกมาทั้งหมด ให้ความมั่นใจว่าโรคที่เป็นนี้รักษาได้และแก้ไ้อุทธาได้ ทักทายสิ่งที่คืนชีวิตมาของผู้ป่วยขึ้นมาให้กำลังใจอย่างสิ้นหวัง สนับสนุนความพยายามของผู้ป่วยในการต่อสู้กับปัญหาหรือการช่วยเหลือตนเอง ให้ความรู้แนะนำวิธีแก้ไ้อุทธาและการใช้ชีวิตประจำวันให้ถูกต้องเหมาะสม เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์และจูงใจให้ผู้ช่วยนำบางปฏิบัติ บางครั้งซึ่งผู้ป่วยมีอาการหรือพฤติกรรมไม่เหมาะสมก็ควรชี้ให้เห็นอย่างตรงไปตรงมาที่ทราบถึงผลเสียของการแสดงอารมณ์หรือพฤติกรรมนั้นออกมา การทำจิตบำบัดอย่างนี้อาจทำเป็นกลุ่มก็ได้ เรียกว่า จิตบำบัดกลุ่ม โดยนัดผู้ป่วย 8-10 คนมาคุยพร้อมกันนั่งเป็นวงกลม ให้ความเวลาประมาณครั้งละ 1 ชั่วโมง ผู้รักษามีหน้าที่คอยกระตุ้นและชักชวนให้ผู้ช่วยทุกคนเล่าความเจ็บป่วยและปัญหาของของตนช่วยกันแก้ไ้อุทธาของแต่ละคนด้วยการถลกความคิด เห็นให้ไกล เสนอแนะที่เป็นประโยชน์ เสาะประสาธิการดำเนินการแก้ไ้อุทธาของตนเอง

- การทำสมาธิ คือการทำจิตใจให้สงบ ไม่แกว่งโยนเรื่องคิดไม่คิดฟุ้งซ่านไปเรื่อย ๆ เมื่อจิตใจสงบจะทำให้เกิดปัญญา มองเห็นปัญหาตัดสินใจแก้ไ้อุทธาได้อย่างดี ทำให้สติควบคุมและระงับอารมณ์ได้ จิตใจสบาย ความวิตกกังวลลดลง คลายความตึงเครียด ความรู้สึกท้อแท้หมดหวัง ที่ล้าหลังลดลง ผิดพรอนเสียใจลงใจใส นอนหลับสบาย ร่างกายและจิตใจได้พักผ่อน จะเห็นได้ว่า การทำสมาธิช่วยรักษาโรคประสาทได้เป็นอย่างดี

เมื่อให้การรักษาผู้ป่วยไปแล้ว นักศึกษาก็ต้องให้คำแนะนำในการปฏิบัติต่อผู้ป่วย และการป้องกันไม่ให้เกิดเป็นโรคประสาทด้วยนะคะ ซึ่งเราจะได้เรียนต่อไปละ

ดนตรี : 5 วินาที

บรรพชา 7 :

ข้อควรแนะนำในการปฏิบัติของผู้ไวยาวัจกรประจำศาล

1. ผู้ไวยาวัจกรประจำศาลสามารถทำงานได้ แต่อย่าเคร่งเครียดกับงานมากเกินไป
 2. ควรใช้เวลาพักผ่อนนอนหลับเพียงพอ
 3. กินอาหารที่มีคุณค่าและเพียงพอ ควรละเว้นเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทุกชนิด
 4. หลีกเลี่ยงการอดอยากอย่างสม่ำเสมอ การอดกักขังกายช่วยทำให้ร่างกายแข็งแรงจิตใจหายเครียดได้
 5. ศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายได้บ้างเป็นครั้งคราวตามความเหมาะสม
 6. พกพาเพื่อนฝูง หรือญาติสนิทเป็นทางโอกาส การพกพาสิ่งสร้างสรรค์ จะช่วยทำให้หายเหงา ผ่อนคลายอารมณ์เครียด ได้รับความแนะนำที่มีประโยชน์
 7. อ่านหนังสือที่มีประโยชน์ ควรเป็นหนังสือที่มีคุณค่าในด้านการศึกษา วิชาที่แนะแนวทางและข้อปฏิบัติในการรักษาจิตใจตนเอง
 8. การฟังศาสนา จะช่วยทำให้จิตใจสงบ
 9. ผู้ไวยาวัจกรต้องปรับจิตใจตนเองและแก้ปัญหาเป็น ๆ
 10. ญาติผู้ไวยาวัจกรควรให้ความสนใจอยู่กับใกล้ชิดผู้ไวยาวัจกรบ้าง มีเวลาได้พักผ่อน พุดคุยหรือฟังเรื่องราวต่าง ๆ จากผู้ไวยาวัจกรหลีกเลี่ยงการแสดงออกถึงความไม่พอใจ อารมณ์โกรธหรือรังเกียจผู้ไวยาวัจกร มีความแนะนำอะไรที่มีประโยชน์แก่ผู้ไวยาวัจกรก็ควรบอกให้ทราบและชักชวนให้เข้าปฏิบัติ
- และการเฝ้าระวังกันมิให้ผู้ไวยาวัจกรเป็นโรครประจำศาล ให้ถือหลักปฏิบัติ การส่งเสริมสุขภาพจิตและการเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพจิต
- การเฝ้าระวังกันผู้ไวยาวัจกรแล้ว มิใช่มีมาตรการรุนแรงมากขึ้นหรือเป็น เรื่องร้าย โดยยึดหลักปฏิบัติดังนี้
- ต้องรักษาตัวให้เต็มที่ รับประทานอาหารและปฏิบัติตนตามคำสั่ง มาพบผู้รักษาตามนัดทุกครั้งจะหยุดการรักษาต่อเมื่อได้รับอนุญาตจากผู้รักษาแล้ว

- หมั่นหาจิตใจให้สงบ ความคุ้มครองนำไปให้หยุดหงิดหรือคลื่น
ในทางกาย หนักแน่นลดทอนต่อสถานการณ์ที่ก่อเหตุต่าง ๆ

- วิชาชีวิตประจำวันที่ถูกตั้งเหมาะสม เช่น ทำงานพักควรพักผ่อน
นอนหลับเพียงพอ รับประทานอาหารที่มีคุณค่าต่อร่างกาย ระวังระวัง
ร่างกายไม่ให้เจ็บป่วยง่าย มีเวลาสำหรับพักและสังสรรค์ เพื่อผ่อนคลาย
สนิทบ้างตามสมควร

- เมื่อรู้สึกเริ่มมีอาการของโรคประสาทที่หนักขึ้น ให้รีบปรึกษา
หาขอรับการรักษาทันที

เมื่อได้ดำเนินการให้การรักษาผู้ป่วยโรคประสาทไปหนึ่งเดือน
แล้วเห็นว่าผู้ป่วยยังไม่ดีขึ้นหรือผู้ป่วยมีอาการรุนแรง ควรส่งต่อไปยัง
สถานบริการสาธารณสุขระดับสูงขึ้น เช่น โรงพยาบาลชุมชน โรงพยาบาลทั่วไป
โรงพยาบาลศูนย์ หรือโรงพยาบาลจิตเวช โดยคำนึงถึงลักษณะอาการดังนี้

1. ผู้ป่วยมีอาการรุนแรง เสรี ลมชักตาย และได้พยายามฆ่าตัวตายมา
แล้วก่อนมารักษา

2. ให้อาการโรคประสาทขนาดเดิมที่แล้ว 2 สัปดาห์ อาการ
ของโรคประสาทยังไม่ดีขึ้น

3. ผู้ป่วยมีอาการชัก หมดสติ หรือเป็นอัมพาต ซึ่งแยกมาได้ว่าเกิด
อาการของโรคประสาทหรือเป็นโรคทางสมอง

ในการนำส่งผู้ป่วยเพื่อไปรับการรักษาต่อนั้น ควรจะระวัง
อันตรายที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการนำส่ง เช่น ทารายตนหลงจึงควรมี
ญาติร่วมดูแลไปด้วย

เมื่อนักศึกษาได้เรียนมาถึงช่วงนี้ คงมีความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับ
โรคจิตและโรคประสาทพอสมควรนะละ และคงนำความรู้ที่ได้ไปให้คำแนะนำ
และรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยได้ถูกต้อง

ขอบคุณบรรยายเพียงแค่นี้ สวัสดีค่ะ

ภาคผนวก 5

ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง สุขภาพจิต, ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต, โรคจิตโรคประสาท

คำอธิบายรายวิชา

ชื่อวิชา	สุขภาพจิต (Mental Health)
รหัสวิชา	พ.2304
หน่วยกิต	1 หน่วยกิต จำนวน 16 ชั่วโมง
สังเขปวิชา	ศึกษาโครงสร้างของบุคลิกภาพที่มีผลต่อการพัฒนาสุขภาพจิต ลักษณะของการมีสุขภาพจิตดี การปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การปรับตัวทางเพศ พัฒนาการทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคมของเด็ก บทบาทของทางด้าน โรงเรียน ชุมชน ที่มีต่อสุขภาพจิต ความผิดปกติทางด้านอารมณ์ การป้องกันและส่งเสริมสุขภาพจิต

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้แบ่ง เนื้อหา 3 เรื่องย่อย เพื่อใช้ในการศึกษา คือ เรื่องสุขภาพจิต เรื่องปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิตและเรื่องโรคจิตโรคประสาท

เรื่องสุขภาพจิต

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เมื่อจบการศึกษาเรื่องนี้แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกความหมายของสุขภาพจิต สุขวิทยาจิต และลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดีได้ถูกต้อง
2. อธิบายประวัติความเป็นมาของงานสุขภาพจิตในต่างประเทศและในประเทศไทยได้ถูกต้อง
3. อธิบายและระบุองค์การที่เกี่ยวข้องกับงานสุขภาพจิตและบุคลากรที่มีบทบาทเกี่ยวข้องกับงานสุขภาพจิตได้ถูกต้อง
4. อธิบายและยกตัวอย่างเกณฑ์การพิจารณาความปกติของสุขภาพจิตได้

ตารางวิเคราะห์หลักสูตรเรื่องสุขภาพจิต

หัวข้อเนื้อหาวิชา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม		รวม
	ความรู้-ใจ	ความเข้าใจ	
1. ความหมายของสุขภาพจิตและสุขวิทยาจิต	1	2	3
2. ลักษณะของบุคคลที่มีสุขภาพจิตดี	-	1	1
3. ประวัติความเป็นมาของงานสุขภาพจิตในต่างประเทศ	1	-	1
4. ประวัติความเป็นมาของงานสุขภาพจิตในประเทศไทย	-	1	1
5. องค์การและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานสุขภาพจิต	-	-	-
6. เกณฑ์การพิจารณาความปกติและผิดปกติของสุขภาพจิต	-	4	4
รวม	2	8	10

เรื่องปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เมื่อจบการศึกษาเรื่องนี้แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกความหมายของปัจจัย และปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิตได้ถูกต้อง
2. อธิบายและยกตัวอย่างปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความผิดปกติทางจิตได้
3. อธิบายและยกตัวอย่างปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิตได้

ตารางวิเคราะห์หลักสูตรเรื่อง

ปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต

หัวข้อ เนื้อหาวิชา	จุดมุ่งหมาย เชิงพฤติกรรม		รวม
	ความรู้-จำ	ความเข้าใจ	
1. ความหมายของปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต	-	1	1
2. ตัวอย่างปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความผิดปกติทางจิต	5	2	7
3. ตัวอย่างปัจจัยกระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต	1	1	2
รวม	6	4	10

เรื่องโรคจิต โรคประสาท

วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม เมื่อจบการศึกษาเรื่องนี้แล้ว นักศึกษาสามารถ

1. บอกความหมายของโรคจิต กลุ่มอาการและสาเหตุของโรคจิตได้ถูกต้อง
2. อธิบายวิธีการให้การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคจิตได้
3. บอกความหมายของโรคประสาท ชนิดและสาเหตุของโรคประสาทได้ถูกต้อง
4. อธิบายวิธีการให้การดูแลรักษา ผู้ป่วยโรคประสาทได้

ตารางวิเคราะห์หลักสูตรเรื่องโรคจิต โรคประสาท

หัวข้อเนื้อหาวิชา	จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม		รวม
	ความรู้-จำ	ความเข้าใจ	
1. ความหมายของโรคจิต	-	1	1
2. กลุ่มอาการและสาเหตุของโรคจิต	2	1	3
3. การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคจิต	1	1	2
4. ความหมายของโรคประสาท	-	-	-
5. ชนิดและสาเหตุของโรคประสาท	2	1	3
6. การดูแลรักษาผู้ป่วยโรคประสาท	1	1	2
รวม	6	5	11

ข้อสอบเรื่องสุขภาพจิต

คำสั่ง ข้อสอบทั้งหมด 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียวโดยทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบ

1. สุขภาพจิต หมายความว่าอย่างไร
 - ก. ร่างกายแข็งแรง และไม่มีควมวิตกกังวล
 - ข. ร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง มีความสุข
 - ค. มีวิธีแก้ปัญหาได้ดี เพื่อน ๆ มักมาขอคำปรึกษาอยู่เสมอ
 - (ง.) ปรับตัวได้เหมาะสมกับสถานการณ์
 - จ. เป็นคนอารมณ์ดี มีเพื่อนมากมาย
2. "A Mind That Found Itself" เป็นผลงานของผู้ใด
 - ก. Sigmund Freud
 - ข. Erikson
 - (ค.) Clifford Beers
 - ง. นพ.พน แสงสิงแก้ว
 - จ. นพ.เสมอ พริ้งพวงแก้ว
3. ข้อใดต่อไปนี้ ไม่ใช่ เป็นผลจากนโยบายสุขภาพจิตแห่งชาติ
 - (ก.) กระจายรายได้สู่ท้องถิ่น
 - ข. รณรงค์ให้วันครอบครัว
 - ค. ให้ความรู้เรื่องการวางแผนครอบครัวแก่เยาวชน
 - ง. การมีศูนย์สุขภาพจิตประจำทุกจังหวัด
 - จ. พยายามให้ผู้ช่วยดาเนินชีวิตประจำวันเหมือนปกติ
4. นส.กุหลาบ จะล้างมือทุกครั้งหลังจากจับต้องสิ่งของใด ๆ ก็ตาม ทำให้ นส.มะลิ มีความสงสัยว่า นส.กุหลาบ จะมีความผิดปกติ แสดงว่า นส.มะลิ ใช้เกณฑ์ใดตัดสิน
 - ก. การใช้ตนเองเป็นมาตรฐาน
 - ข. การใช้กลุ่มเป็นมาตรฐาน
 - ค. การใช้วัฒนธรรมเป็นมาตรฐาน
 - ง. การใช้กฎหมายเป็นมาตรฐาน
 - (จ.) การใช้สถิติเป็นมาตรฐาน

ข้อสอบ เรื่องปัจจัยส่งเสริมและปัจจัยกระตุ้น
ให้เกิดความผิดปกติทางจิต

คำสั่ง ข้อสอบทั้งหมด 10 ข้อ ใช้เวลา 10 นาที

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยกาเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบ

1. ข้อใดจัดว่าเป็น Predisposing Factors ของความผิดปกติทางจิต
 - ก. การสูญเสีย
 - ข. อาชีพ
 - ค. การพลัดพราก
 - (ง.) โครงสร้างทางร่างกายของบุคคล
 - จ. ฐานะทางเศรษฐกิจ
2. ลักษณะของ Endomorphy จะสัมพันธ์กับข้อใด
 - ก. ขอบการแข่งขัน
 - ข. ไม่ชอบสังคม
 - (ค.) เป็นคนสนุกสนาน
 - ง. ทำงานมากกว่าคิด
 - จ. เก็บความรู้สึกได้ดี
3. พวกรูปร่างผอมโปร่ง จะตรงกับข้อใด
 - ก. Endomorphy
 - ข. Mesomorphy
 - (ค.) Ectomorphy
 - ง. Psychomorphy
 - จ. Socialomorphy
4. โรคจิต จะพบได้มากในวัยใด

ก. วัยทารก	ข. วัยเด็ก
(ค.) วัยรุ่น	ง. วัยผู้ใหญ่
จ. วัยชรา	
5. โรคประสาทจะพบมากในกลุ่มใด
 - ก. ฐานะทางเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ
 - ข. "-----"ต่ำ
 - ค. "-----"ปานกลาง
 - (ง.) "-----"สูง
 - จ. ถูกทุกข้อ

6. PREDISPOSING FACTORS

+

PRECIPITATING FACTORS ----> MENTAL ILLNESS จากแผนภาพดังกล่าวสรุปได้ว่า

- ก. คนเป็นโรคจิตได้ต้องเกิดจากปัจจัยใหม่เอียงอย่างเดียว
- (ข.) คนที่มีปัจจัยใหม่เอียงอยู่แล้ว และมีปัจจัยกระตุ้นด้วยจะทำให้เป็นโรคจิตได้มากขึ้น
- ค. คนที่จะเป็นโรคจิตได้ต้องเกิดจากปัจจัยกระตุ้น
- ง. ปัจจัยใหม่เอียง และปัจจัยกระตุ้นมีผลต่อโรคจิต
- จ. ปัจจัยใหม่เอียง เป็นปัจจัยพื้นฐานของคนเป็นโรคจิต
7. ข้อใดเป็นโครงสร้างทางร่างกายแบบ "MESOMORPHY"
- ก. ชูจิตร รูปร่างอ้วนกลม ชอบออกกำลังกายสังคัม รื่นเริง
- ข. ชูศรี รูปร่างผอมสูง ชอบเสนอน้ำ ชอบใช้ผู้อื่น
- (ค.) ชูศักดิ์ รูปร่างบึกบึน ชอบเสนอน้ำ พุคจริงทาจริง
- ง. ชูศักดิ์ รูปร่างเตี้ย แคระ ไม่ชอบการสังคัม
- จ. ชูพิศ รูปร่างผอมเตี้ย ชอบเสนอน้ำ จิตใจเหี้ยมเกรียม
8. จากการศึกษาพบว่า โรคจิตเวชมีความสัมพันธ์กับอายุ เราจะนำไปใช้ประโยชน์ในข้อใด
- ก. เป็นแนวทางในการศึกษาโรคจิตเวชที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน
- ข. เป็นแนวทางในการศึกษาอัตราส่วนของโรคจิตเวลาในแต่ละช่วงอายุ
- ค. เป็นแนวทางในการศึกษาแนวโน้มของคนในแต่ละช่วงอายุที่เป็นโรคจิต
- ง. เป็นแนวทางในการศึกษาให้ทราบถึงปัญหาของคนที่เป็นโรคจิต
- (จ.) เป็นแนวทางในการศึกษาให้ทราบถึงปัญหาวิกฤตของช่วงนั้น ๆ เพื่อที่จะนำมาหาทางป้องกัน
9. PREDISPOSING FACTOR ในข้อใดที่เราป้องกันการเกิดโรคจิตได้ยากที่สุด
- (ก.) พันธุกรรม ข. โครงสร้างทางร่างกาย ค. อายุ ง. เพศ จ. เชื้อชาติ
10. ข้อใดหมายถึงปัจจัยที่กระตุ้นให้เกิดความผิดปกติทางจิต
- ก. การตั้งครรภ์
- ข. การเจ็บป่วย
- ค. อาชีพ
- ง. การขาดสารอาหาร
- (จ.) ถูกทุกข้อ

ข้อสอบเรื่องโรคจิต โรคประสาท

คำสั่ง ข้อสอบมีทั้งหมด 11 ข้อ ใช้เวลา 11 นาที

จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียงคำตอบเดียว โดยทำเครื่องหมาย X ในกระดาษคำตอบ

- ข้อใดต่อไปนี้ หมายถึงโรคจิต
 - นายดำ ใช้มีดแทงเพื่อนด้วยความโมโห
 - นายแดง ล้างมือทุกครั้งเมื่อสัมผัสสิ่งของ
 - นายเขียว มีอาการซึม พุดจาน้อยลง หลังทราบข่าวการเสียชีวิตของบิดา
 - (ง.) นายเหลือง มักได้ยินเสียงคนคุยกันอยู่ในหูตัวเอง
 - นายขาว แม้จะใกล้สอบก็ไม่มี ความวิตกกังวล
- โรคจิตแบ่งเป็นกี่กลุ่ม

ก. 4 กลุ่ม	ข. 5 กลุ่ม
(ค.) 6 กลุ่ม	ง. 7 กลุ่ม
จ. 8 กลุ่ม	
- ข้อใด ไม่ใช่ กลุ่มอาการของโรคจิต

(ก.) ย้ำคิดย้ำทำ	ข. ยิ้มคนเดียว
ค. ประสาทหลอน	ง. หลงผิด
จ. ซึมเฉย	
- อาการข้างเคียงของยา Chlorpromazine คือ
 - หุ้อื้อ คอแข็ง ความดันโลหิตสูง
 - ปวดศีรษะ อ่อนเพลีย ความดันโลหิตต่ำ
 - ชัก ลึ้นแข็ง ชาตามแขนขา
 - ตามัว คอแข็ง อ่อนเพลีย
 - (จ.) ตัวสั้น คอแข็ง ความดันโลหิตต่ำ
- ก่อนให้ผู้ป่วยโรคจิตกลับบ้าน สิ่งที่สำคัญที่สุด ที่ควรแนะนำคือ
 - ทำงานได้เหมือนเดิม
 - (ข.) รับประทานยาโดยสม่ำเสมอ
 - มานัดยาตามนัด เพราะยาจะมีฤทธิ์อยู่ในร่างกายได้นาน
 - ไปร่วมงานประเพณีต่าง ๆ ได้เช่นเดิม
 - พยายามพักผ่อนร่างกาย และจิตใจ

6. โรคประสาทแบ่งเป็นกี่ชนิด

- ก. 4 ชนิด
- ข. 5 ชนิด
- ค. 6 ชนิด
- ง. 7 ชนิด
- จ. 8 ชนิด

7. นส.ตุ๊กตา รู้สึกว่าตนเองเจ็บป่วย มีความท้อแท้ ขาดความกระตือรือร้น ที่จะไปทำงาน หรือกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ เป็นอย่างมาก นักศึกษาจะจัด นส.สมศรี ไว้ในประเภทใด ของโรคประสาท

- ก. วิตกกังวล
- ข. ย้ำคิดย้ำทำ
- (ค.) อ่อนเพลีย
- ง. หวาดกลัว
- จ. ฮีสทีเรีย

8. ผู้ป่วยโรคประสาทชนิดใด ที่มีโอกาสฆ่าตัวตายสูง

- ก. วิตกกังวล
- ข. ซึมเศร้า
- ค. ฮีสทีเรีย
- ง. อ่อนเพลีย
- จ. หวาดกลัว

9. ยาตัวใดเหมาะที่ใช้กับผู้ป่วยที่มีอารมณ์เศร้า ^{ตาย} อยาคนาย

- ก. Diazepam
- ข. Amitryptiline
- ค. Chlorpromazine
- ง. Haloperidol
- จ. Benztropine

10. ถ้าท่านได้รับมอบหมายให้ดูแลผู้ป่วยโรคประสาท ท่านต้องให้การดูแลผู้ป่วยรายใด

- ก. นางวิมลรัตน์ เป็นโรคประสาทวิตกกังวล
- (ข.) นางสุชาดา เป็นโรคประสาทซึมเศร้า
- ค. นายรณรงค์ เป็นโรคประสาทย้ำคิดย้ำทำ
- ง. นายเอกชัย เป็นโรคประสาทหวาดกลัว
- จ. นายสุรชัย เป็นโรคประสาทหวาดกลัว

11. ข้อใดน่าจะเป็นอาการของโรคจิต

- ก. อ่านการ์ตูนแล้วหัวเราะคนเดียว
- ข. เห็นเพื่อนสุดสั้มแล้วหัวเราะ
- (ค.) ซึมเงียบไม่ยอมอาบน้ำ 3 วัน
- ง. ได้ยินเสียงเพลงแล้วร้องตามดัง ๆ
- จ. ยังสรุปแน่หน้าไม่ได้
